

POLİTİKADA ÖNE ÇIKAN NOKTALAR

Gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimlerin potansiyelinin ortaya çıkarılması

OECD Hakkında

OECD, küreselleşmenin ekonomik, sosyal ve çevresel zorluklarını ele almak üzere hükümetlerin birlikte çalıştığı eşsiz bir forumdur. OECD aynı zamanda hükümetlerin kurumsal yönetim, bilgi ekonomisi ve yaşlanan nüfusun getirdiği zorluklar gibi yeni gelişmeleri ve endişeleri anlama ve bunlara yanıt vermelerine yardımcı olma çabalarının da ön saflarında yer almaktadır. Örgüt, hükümetlerin politika deneyimlerini karşılaştırabilecekleri, ortak sorunlara cevap arayabilecekleri, iyi uygulamaları belirleyebilecekleri ve ulusal ve uluslararası politikaları koordine etmek için çalışabilecekleri bir ortam sağlamaktadır.

OECD Girişimcilik, KOBİ'ler, Bölgeler ve Şehirler Merkezi Hakkında

Merkez, yerel, bölgesel ve ulusal hükümetlerin girişimcilerin ve küçük ve orta ölçekli işletmelerin potansiyelini ortaya çıkarmalarına, kapsayıcı ve sürdürülebilir bölgeleri ve şehirleri teşvik etmelerine, yerel istihdam yaratımını artırmalarına ve sağlam turizm politikaları uygulamalarına yardımcı olmaktadır.

OECD Küresel Eylemi "Sosyal ve Dayanışma Ekonomisi Ekosistemlerinin Desteklenmesi" Hakkında

2020 yılında OECD, sosyal ve dayanışma ekonomisinin gelişimini ve uluslararasılaşmasını desteklemek amacıyla Avrupa Birliği'nin Dış Ortaklık Aracı tarafından finanse edilen "Sosyal ve Dayanışma Ekonomisi Ekosistemlerinin Desteklenmesi" Küresel Eylemini başlatmıştır. Eylem, tüm politika ekosistemini bir çerçeve olarak ele alırken, SSE'nin potansiyelini ortaya çıkarmaya yardımcı olabilecek iki kritik politika kaldırıcına, yani yasal çerçevelere ve sosyal etki ölçümüne odaklanmaktadır.

Gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimlerin potansiyelinin ortaya çıkarılması

Raporun tamamına şu adresten erişilebilir:

<https://doi.org/10.1787/d5bddad8-en>

İletişim

Amal Chevreau

✉ amal.chevreau@oecd.org

© OECD 2022

This document is published under the responsibility of the Secretary-General of the OECD. The opinion expressed and arguments employed herein do not necessarily reflect the official views of OECD member countries. The document and any map included herein are without prejudice to the status of or sovereignty over any territory, to the delimitation of international frontiers and boundaries and to the name of any territory, city or area.

Gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimler, dünyanın dört bir yanındaki sosyal ve çevresel sorunlara çözüm üretilmesine katkı sağlıyor

Günümüz gençleri (15-29 yaş arası) fark yaratma konusunda oldukça tutkulu. Birçoğu atik ve yenilikçi olan bu dijital yerliler, değişimi harekete geçirmek için yeni teknolojilerden ve iş uygulamalarından faydalanan yenilikçi sosyal girişimler kuruyor ve geliştiriyorlar.

Gençler, pozitif sosyal ve çevresel etkisi olan kariyerler inşa etmeye giderek daha fazla öncelik veriyor. Küresel olarak, her beş gençten ikisi sosyal etkiyi kariyer seçimlerinde belirleyici faktörlerden biri olarak görüyor. Aynı zamanda, OECD ülkelerindeki gençlerin neredeyse yarısı işçi olarak çalışmak yerine kendi işinin sahibi olmayı tercih ediyor. Sosyal girişimler, gençlerin bu isteklerini ikili bir fırsata dönüştürmelerine yardımcı olabilir: Girişimcilikle uğraşmak ve olumlu sosyal etki yaratmak.

Gençler halihazırda birçok fırsatları değerlendiriyor ve dünya genelinde birçok sosyal girişime liderlik ediyor. Québec Eyaleti (Kanada), Fransa ve İspanya'da sosyal girişimlerdeki liderlik pozisyonlarının %20'sini gençler dolduruyor ve Avustralya, Amerika Birleşik Devletleri ve Batı Avrupa'da her dört sosyal girişimciden biri ve her beş sosyal girişimci adayından neredeyse ikisi 34 yaşın altında. Bazı OECD ülkelerinde, yaşça büyük sosyal girişim liderleri ve çalışanları önümüzdeki on yıl içinde emekli olmak üzere. Örneğin, Fransa'da 750.000'den fazla sosyal girişim çalışanının 2028 yılına kadar emekli olması bekleniyor. Bu tür demografik değişimler, gençlerin sosyal girişimlerde liderlik rolleri üstlenmeleri için fırsatlar yaratabilir.

Gençlerin liderliğindeki başarılı sosyal girişimlerin halihazırda pek çok örneği bulunmakta. Örneğin Fransa'da [Enercoop](#), genç sosyal girişimciler tarafından kurulan ve hanelere ve işletmelere %100 yenilenebilir enerji sağlamaya odaklanan bir kooperatif enerji sağlayıcısı. İtalya'da, 2013 yılında Verona'da genç sosyal girişimciler tarafından kurulan bir sosyal girişim olan [Quid](#), geri kazanılmış ihtiyaç fazlası kumaşlardan etik giysiler üretiyor ve dezavantajlı gruplardan gelen 140 personel istihdam ediyor. 2012 yılında iki genç sosyal girişimci, mültecileri ev sahibi topluluklarıyla buluşturmak, onlara iş bulmak ve sosyal faaliyetlerde bulunmaları amacıyla [SINGA](#)'yı kurdu. Bugün SINGA'nın 50.000'den fazla üyesi ve yedi ülkede (Belçika, Kanada, Fransa, Almanya, Lüksemburg, İspanya ve İsviçre) 90 tam zamanlı çalışanı bulunuyor.

Gençler, sosyal etkisi olan girişimci işlere talip oluyor.

45%

Gençlerin %45'i mezun olduktan sonra girişimci olmayı planlıyor. (OECD/Avrupa Komisyonu, 2021)

5%

Gençlerin %5'i aktif olarak bir start-up üzerinde çalışıyor. (OECD/Avrupa Komisyonu, 2021)

40

Gençlerin %40'ı kariyer seçimlerinde sosyal etkiye öncelik veriyor. (Dünya Ekonomik Forumu, 2017)

Bu sosyal girişimler güçlü bir sosyal etki yaratıyor, sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlıyor ve ekonomik dayanıklılığı güçlendiriyor. Avrupa Birliği'nde yaklaşık 397.000 sosyal girişim bulunmaktadır. Üye Devletler arasında farklılıklar olsa da bu girişimler Avrupa ülkelerindeki istihdamın %6'sından fazlasını oluşturuyor. Sosyal girişimler aynı zamanda kriz dönemlerinde de ekonomik ve sosyal dayanıklılığı destekleyerek gelişiyorlar. Örneğin, İspanya ve Portekiz'de 2007/08 finansal krizinden sonra sosyal girişimlerdeki istihdam artarken, diğer firma türlerinde istihdamın durakladığı gözleniyor.

Sosyal girişimler gençlere istihdam fırsatları sunmakta..

10%

Avrupa'daki işletmelerin %10'u sosyal girişim.
(Monzón ve Chaves, 2016)

28%

Batı Avrupa'daki sosyal girişimcilerin %28'i 18-34 yaş arasında.
(Bosma ve al., 2016)

18%

Fransız sosyal girişim çalışanlarının %18'i 2028 yılına kadar emekli olması bekleniyor.
(ESS Fransa, 2020)

Ancak, gençlerin öncülük ettiği sosyal girişimler, kurucularının veya liderlerinin yaşı ve sosyal girişimlerin karakteristiklerinden doğan çifte engellerle karşı karşıya kalabiliyor. Sosyal girişimlerin amaçları ve iş modelleri, genellikle genç girişimcilerin karşılaştığı zorlukları daha da artırabilecek özelliklere sahip. Yine genç girişimcilerin karşılaştıkları zorluklar da sosyal girişimleri etkileyebilmekte.

Bu açmaz, genç girişimcilerin veya sosyal girişimcilerin sıklıkla karşılaştığı dört ana zorluğu daha da yoğunlaştırabiliyor: Finansmana erişim, uzmanlaşmış beceri eksikliği, yasal çerçevelere uyma zorluğu ve gençlerin liderliğindeki sosyal girişimlerin görünürliğünün olmaması. Gençlerin liderliğindeki sosyal girişimler, birçoğunun teminat, kişisel birikim veya kanıtlanmış deneyime sahip olmaması nedeniyle kredi veya hibelere erişimde zorluklarla karşılaşılıyor ve yatırımcılar veya donörler, sosyal girişimlerin yasal formlarına ve hibrit iş modellerine (hem piyasa gelirine hem de hibelere dayanan) daha az aşına olabiliyor. Gençler, özellikle de dezavantajlı sosyo-ekonomik çevrelerden gelenler, bir sosyal girişimi başarılı bir şekilde yürütmek ve ölçeklendirmek için gerekli becerileri (örneğin sosyal ve duygusal beceriler, hibrit kaynak mobilizasyonu ve sosyal etkinin ölçülmesi gibi) edinmekte zorluk çekmekte. Gençler, sosyal girişimler için mevcut olan çeşitli yasal formları ve statüleri (örneğin piyasa geliri olan dernekler, kooperatifler, geleneksel işletme formları veya Fransa'daki sosyal fayda amaçlı dayanışma işletmeleri gibi özel yasal formlar) anlamakta ve onlara uymakta zorluk çekiyor. Gençlerin öncülük ettiği sosyal girişimlerin ve bunların sosyal etkilerinin tanınması ve görünürlüğü, politika yapımcılar arasında dahi, hala oldukça eksik; bu durum kısmen politika yapımcılar ve gençler arasında anlamlı fikir alışverişi fırsatlarının olmamasına bağlanabilir.

Bu çıkmazlara karşı önlem almak amacıyla birçok OECD ülkesinde hükümetler, gençlerin öncülük ettiği sosyal girişimler için sosyal yardım, kapasite geliştirme ve finansmana erişimi kolaylaştırma gibi konulara yatırım yapıyor. Örneğin Fransa'da Sosyal ve Dayanışma Ekonomisi Devlet Sekreterliği, sosyal ekonominin kamuda görünürlüğünü artırmak amacıyla Kasım ayında yıllık sosyal ekonomi ayı düzenleyen beş kurumsal ortağını ve yine ülke genelindeki ilk ve orta okullarda yıllık sosyal ekonomi haftasını destekliyor. Avrupa Komisyonu 2021 yılında "sosyal ekonomiyi daha görünür kılmak ve sosyal ekonomi çalışmalarının ve potansiyelinin tanınırlığını artırmak" amacıyla Sosyal Ekonomi Eylem Planını kabul etti. Ontario Eyaleti (Kanada), genç sosyal girişimcilere özel krediler veren bir sermaye fonuna katkıda bulundu. Birleşik Krallık'ta, İskoç Sosyal Girişim Stratejisi, tüm eğitim seviyelerinde sosyal girişimler hakkında öğrenme fırsatları sunmakta. Kore Cumhuriyeti, 2011 ve 2018 yılları arasında, genç sosyal girişim başlatma hibelerine yaptığı yıllık harcamayı beş kat artırdı ve sosyal girişimcilik eğitim ve öğretim programları geliştirdi.

Gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimler gençlere **çifte fırsat** sunuyor: sosyal etki yaratan işletmeler kurmak

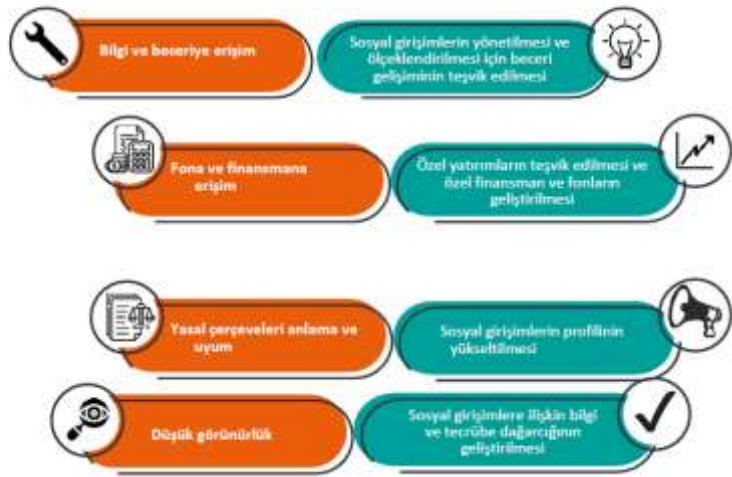

Bununla birlikte, gençlerin öncülük ettiği sosyal girişimler için en ön planda bulunan zorluklarla onlara sağlanan destek arasında bir ayırım bulunmakta. 2021 yılında OECD, paydaşların (gençler, sosyal girişimciler, sosyal ekonomi ağları ve dernekleri, akademik uzmanlar) ve politika yapımcıların görüşlerini almak ve gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimlerin karşılaştığı zorlukları, fırsatları ve mevcut destek mekanizmalarını daha iyi anlamak amacıyla bir anket düzenledi. Toplanan verilere göre, gençlerin öncülüğündeki sosyal girişim eko-sistemindeki paydaşların %76'sı finansmana erişimi bu girişimler için en büyük zorluk olarak görürken politika yapımcıların sadece %44'ü ve paydaşların %43'ü bu girişimler için finansmana erişimi kolaylaştıracak önlemlerin (örneğin doğrudan finansal destek ve finansal eğitim ve öğretim gibi) mevcut olduğunu bildirmiştir. Benzer bir durum, gençlerin bir sosyal girişimi işletmek için gerekli bilgi ve becerilerden yoksun olması sorunu için de geçerlidir (paydaşların %67'si). Politika yapımcıların %48'i bu girişimler için özel desteğin (örneğin teknik yardım, eğitim ve uzman araçlar vb.) bulunmamasını, %43'ü ise özel rehberliğin (örneğin açık erişimli kılavuzlar veya araçlar) sağlanmamasını önemli bir sorun olarak bildirmiştir.

Gençlerin öncülük ettiği sosyal girişimler, doğaları ve yaşları nedeniyle çifte engelle karşı karşıya...

Bu durum dört ana zorluğu daha da yoğunlaştırıyor:

Politika yapımcılar bunları şu şekilde ele alabilir:

OECD Tavsiyeleri

Politika yapıcılar, genel olarak sosyal girişimlerin çerçeve koşullarını iyileştirmenin yanı sıra, özel politika desteği yoluyla gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimleri destekleyebilir. Gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimlerin karşılaştığı belirli zorlukları ele almak için bir dizi tedbir uygulanabilir. Bunlar arasında şunlar bulunuyor:

<p>✓ Gençlerin sosyal girişimleri başlatmak, yönetmek ve ölçeklendirmek için gerekli bilgi ve becerileri geliştirmelerine yardımcı olmak.</p>	<p>İlk ve ortaokul müfredatında sosyal girişimciliğe yer verilmesi (örneğin Kore ve İskoçya (Birleşik Krallık)) gençlerin sosyal girişimcilikle ilgilenmek için gerekli alaka ve sosyal ve duygusal becerileri geliştirmelerine yardımcı olabilir. Ayrıca dezavantajlı grupların sosyal girişimciliğe erişiminin önündeki engellerin azaltılmasına da yardımcı olabilir. Ortaöğretim ve yükseköğretimdeki uzmanlaşmış eğitim fırsatları da sosyal girişimcilikte yer almak için gerekli iş yetkinliklerini geliştirebilir. Öğrenme fırsatlarının birlikte yaratılması, gençlerin süreci sahiplenmelerine ve istedikleri gelecek için öğretmenler ve eğitmenlerle birlikte çözümler geliştirmelerine olanak tanıyabilir (örneğin 35 ülkede Enactus). Bu, tıpkı London School of Economics'teki Marshall Enstitüsü'nünki gibi, yüksek öğrenim müfredatını ve birçok ülkede sosyal girişimci adayları için halihazırda erişilebilir olan özelleştirilmiş eğitim fırsatlarını tamamlayabilir.</p>
<p>✓ Özel yatırımların teşvik edilmesi ve gençlerin öncülük ettiği sosyal girişimler için rehberlik eşliğinde özel fon ve finansman fırsatlarının geliştirilmesi.</p>	<p>Politika yapıcılar, gençlerin öncülük ettiği sosyal girişimlerin finansmana (devlet kurumları tarafından sağlanan fonlar gibi) ve kaynaklara (bankalar ve özel yatırımcılar gibi kredi verenler tarafından sağlanan sermaye gibi) erişimini farklı şekillerde iyileştirebilir. Sosyal girişimler genellikle yerel düzeyde uzun vadeli sosyal etki yaratmayı amaçlar. Bu hedefler ve yerel faaliyet kapsamı, büyüme beklentilerini kısıtlayabilir ve (genellikle zaten kit olan) uzun dönem sermayeye erişimi gerekli kılabilir. Bununla birlikte, gençlerin liderliğindeki sosyal girişimler, büyüyen etki yatırımı piyasası ve çevresel ve sosyal hedefleri desteklemek isteyen diğer fon sağlayıcılar için cazip bir yatırım fırsatı da sunabilir. Gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimler için tohum yatırımı ihtiyaçlarını karşılayan başlangıç hibeleri giderek yaygınlaşmakta. Politika yapıcılar, bu girişimlerin hayatta kalmalarını desteklemek için, özel finansal araçlar (örneğin, Kanada'daki Gençlik Sosyal İnovasyon Sermaye Fonu gibi, fon verenler ile kredi arayan genç sosyal girişimler arasında aracı görevi gören uzmanlaşmış kuruluşlar veya bankalar), büyüme hibeleri (örneğin Singapur'daki Young Social Entrepreneurs Global) ve kamu tarafından finanse edilen krediler ve kredi garantileri (örneğin Fransa'daki La Social Cup) gibi diğer araçlarla bunları tamamlayabilirler. Bu tedbirlere</p>

<p>✓ Yasal çerçeveler de dahil olmak üzere sosyal girişimlerin profilini genel anlamda yükseltmek, gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimlerin tanınırlığını artırabilir.</p>	<p>Sosyal girişimlerle iş birliği içinde oluşturulan net yasal çerçeveler aracılığıyla sosyal girişimler için güçlü çerçeve koşulları geliştirilebilir. Farkındalık yaratma kampanyaları (örneğin Social Enterprise UK'nin "Buy Social" kampanyası), ödüller ve etkinlikler (örneğin Forbes "30 under 30" veya Youth Social Enterprise World Forum), hem kamuoyunu hem de politika yapımcıları gençlerin öncülüğündeki sosyal girişimlerin yarattığı olumlu sosyal ve çevresel etkiler konusunda bilgilendirmeye yardımcı olabilir. Genç sosyal girişimleri takdir eden ödüller, bu girişimlerin profilini yükseltmeye ve başkalarına kendi toplumlarındaki zorlukları ele almak için sosyal girişimciliği kullanma konusunda ilham vermeye de katkı sağlayabilir.</p>
<p>✓ Gençlerin liderliğindeki sosyal girişimlere ilişkin bilgi ve tecrübe dağarcığının geliştirilmesi.</p>	<p>Yaşa (ve cinsiyete) göre ayrıştırılmış verilerin yanı sıra ihtiyaç duyulan becerilerin niteliği, gençlerin öncülük ettiği sosyal girişimlerin ve destek programlarının başarısı ve performansı hakkında bilgi toplamak, onları etkili bir şekilde destekleyen politikaları şekillendirmeye yönelik önemli bir adım olabilir. Mevcut iş kayıtları, işgücü anketleri ve program verileri, kayıt altına alınan sosyal girişimlerin net tanımları (örneğin yasal tanımları veya varsa statüleri) ile birlikte, sosyal girişim işgücü piyasasının büyüklüğünü ve özelliklerini, büyüme beklentilerini ve programların etkinliğini anlamada bir ilk adım olarak hizmet edebilir. Birleşik Krallık'ta Dijital, Kültür, Medya ve Spor Bakanlığı ile İş, Enerji ve Endüstriyel Strateji Bakanlığı, mevcut KOBİ anket verilerine dayalı olarak sosyal girişim piyasası eğilimlerine ilişkin periyodik değerlendirmeler yapmaktadır. Québec Eyaleti (Kanada), gençler tarafından yönetilen sosyal girişimler hakkında düzenli olarak ayrıntılı veri toplamaktadır. Tabi bu uygulamalar, devlet kurumları arasında sosyal girişimler için net bir tanım ve ortak kriterler gerektirmektedir.</p>
<p>✓ Gençlerin bakış açılarının ve ihtiyaçlarının politika çerçevelerinde sunulması ve dikkate alınması için masada gençlere de yer verilmesi.</p>	<p>Ülkeler, bölgeler ve yerel yönetimler, genç sosyal girişimcileri paydaş istişare süreçlerine özellikle dahil etmek için mevcut halk katılımı uygulamalarını genişletebilirler. Bu, mali destek programları veya altyapı yatırımları (örneğin kentsel altyapılar, gençlik merkezleri veya iş destek hizmetleri için) kapsamında gençlik kuruluşlarıyla özel istişareler şeklinde gerçekleşebilir. Aynı şekilde tıpkı Brezilya'da olduğu gibi gençler için sosyal girişim istihdamına yönelik kampanyalar yürütmek veya gençlik danışma organları kurmak (tıpkı Fransa'da 2015 yılında Ulusal Sosyal Ekonomi Konseyi'ne (politika şekillendirme organı) atanan üyelerin beşte birinin gençlerden oluşması gibi) diğer yöntemler arasında ele alınabilir.</p>